

هنری کیسینجر: توافق تهران - ریاض یک تغییر بزرگ در معادلات بین‌المللی است

تغییر مرجعیت سیاسی

صفحه ۷

شنبه ۲۷ اسفند ۱۴۰۱ | ۲۵ شعبان ۱۴۴۴ | شماره ۸ | صفحه ۳۰۰۰ | تومان

VATANEMROOZ.IR

روزنامه صبح ایران

وطن امروز

۱۸۴ سال و ۱۶ روز گذشت

تأملی بر روش‌های افزایش امید اجتماعی در مقابله با جنگ ترکیبی دشمن

جهاد امیدافزایی

یادداشتی از دکتر سیدمحمدحسین هاشمیان

صفحه ۵

VATAN-E-EMROOZ | VOL.15 | NO.3727 | SAT.MAR.18.2023 | ISSN:2008-2886

پاریس زباله و آتش

ده‌ها هزار فرانسوی علیه سیاست‌های مکرون به خیابان‌ها آمدند
اعتصاب رفتگران و رها شدن ۷ هزار تن زباله سرکوب شدید معترضان توسط پلیس فرانسه

صفحه ۷

تیتراهای امروز

مرکز جامع تشخیص و درمان سرطان برکت با حضور رئیس‌جمهور راه‌اندازی شد

تحول در درمان سرطان

صفحه ۴

شلیک ناوهای ایران، روسیه و چین به سمت اهداف دریایی در آزمایش مرکب کمر بند امنیت دریایی

تمرین مشترک علیه تروریسم

صفحه ۲

ترور ۴ فرمانده مقاومت در کرانه باختری توسط رژیم صهیونیستی

هراس از مقاومت جنین

صفحه ۷

سفر مهم شمخانی به امارات عربی متحده

ترمیم همسایگی

صفحه ۲

گزارش «وطن امروز» از مگا پروژه پالایشگاه فاز ۱۴ پارس جنوبی

ایرانی‌ترین پالایشگاه

۷۰ درصد تجهیزات به کار رفته در ساخت پالایشگاه فاز ۱۴، تولید ایران است

صفحه ۳

دومین پیروزی

عده هژیر (محرم اسرار شاه و خانواده‌اش و سفارت انگلستان) بود. فعالیت‌ها برای تقلب در انتخابات به قدری واضح و رسوا بود که صدای سیاستمداران غیروابسته به دربار را در آورد.

۲۲ مهر، حین انتخابات مجلس شانزدهم، تحصن اعتراضی دکتر مصدق و جمعی از فعالان ملی و مذهبی به انتخابات، در صحن کاخ شاه شروع شد. هسته اولیه جبهه ملی، از همین متحصنان بودند. متحصنان از مذاکره با شاه و حتی تهدید هژیر از سوی اعضای فداییان اسلام (تشکیلات سیاسی خوشنام و صاحب‌نفوذی به رهبری حجت‌الاسلام نواب صفوی) به نتیجه نرسیدند و دست‌دزدی در صندوق‌های رای ادامه پیدا کرد.

۱۳ آبان ۱۳۲۸، «هژیر» توسط یکی از اعضای فداییان اسلام به ضرب گلوله کشته شد. با حذف او، انتخابات در حوزه تهران، از اعمال تقلب دربار رها شد و نمایندگان منتخب تهران، اقلیتی فعال و قدرتمند را در مجلس تشکیل دادند.

دربار که دستش از مجلسی بدون مخالف جدی خالی شده بود، در ائتلاف با تلاش‌های سفارت انگلستان و شرکت نفت ایران و انگلیس، تیرماه ۱۳۲۹ به عنوان آخرین تیر در تکرش، ژنرال حاجعلی رزم‌آرا رئیس وقت ستاد ارتش را برای نخست‌وزیری به مجلس معرفی کرد؛ مردی که امید می‌رفت با اقتدار نظامی‌اش و وفاداری آشکارش به دربار، بتواند هم نفوذ شاه را افزایش دهد، هم قرارداد «گس-گلشایبان» را به تصویب برساند و هزینه‌های آن را هم به دوش بکشد. رزم‌آرا را جایی پیش بردند که جملاتی فضاحت‌بار از انتخاب شده بود، رای اعتماد گرفت اما اقلیت فعالی که با ترو «هژیر» یا‌شسان به مجلس باز شده بود، موی دماغ بودند که او را بشدت عصبی می‌کردند. آنها داخلی دور هستند، اشتباهی می‌شود» پیش از او نیز عاموس یادلین، نیز در اوج اعتراضات عمومی اعتراف کرده بود: «ها در سخت‌ترین لحظات تاریخ اسرائیل زندگی می‌کنیم، همه از عمق وجود خود می‌دانیم این بحران خطر ساختاری علیه ما محسوب می‌شود».

پیش از او نیز عاموس یادلین، رئیس سابق بخش اطلاعات نظامی (آمان) و رئیس مرکز مطالعات امنیت داخلی رژیم صهیونیستی اعتراف کرده بود حزب‌الله برای نابودی اسرائیل نیازی به موشک‌های نطق‌ن‌ندار «ژرما» از درون در حال فروپاشی هستیم».

ادامه در صفحه ۶

قوام - سادجیکف)، باعث شد دولت قوام در ۱۸ آذر ۱۳۲۶ نتواند از مجلسی که خود اکثریت آن را مهندسی کرده بود، رای اعتماد کسب کرده و سقوط کند.

با خروج کامل اشغالگران از ایران، آزادی آذربایجان (که تحت حاکمیت نیروهای وفادار به شوروی قرار گرفته بود) و سقوط قوام، دربار و در رأس آن پهلوی دوم که خود را فاتح اصلی میدان فرض می‌کرد، اعتماد به نفس پیدا کرده و تلاش خود برای افزایش ضریب نفوذش در صحنه سیاسی کشور را بیشتر کرد اما جریانات سیاسی مستقل و نیمه‌مستقل کشور که تجربه ۶ ساله شیرینی از فقدان دیکتاتوری شاهانه را پشت سر گذاشته بودند، اقبال زیادی به دربار نشان نمی‌دادند.

سوقصد به شاه در ۱۵ بهمن ۱۳۲۷ توسط حزب توده (حافظ منافع شوروی در ایران)، صحنه سیاسی را به نفع دربار تغییر داد. او تشدید فضای امنیتی، فعالان سیاسی وابسته به دربار میدان‌دار شدند و طی ۲ ماه با تشکیل «مجلس موسسان» (مجلسی برای ایجاد تغییرات در قانون اساسی)، اختیارات بی‌بِقاعده‌ای به شاه اعطا شد. به این ترتیب، سال ۱۳۲۸ به کام شاه شد. تیرماه همان سال، مذاکرات میان شرکت نفت انگلستان (که آن روزها به نام شرکت نفت ایران و انگلستان شناخته می‌شد) و دولت ایران برای انعقاد قراردادی جدید، به نتیجه رسید. قراردادی موسوم به «گس-گلشایبان» تنظیم شد و تنها به رای مثبت اکثریت مجلس نیاز داشت.

پهلوی دوم که ترکنازی‌های سال ۲۸ به‌دهانش مزه کرده بود، عزم خود را برای اتداوم فضای موجود جزم کرد. طبعا دولت انگلستان هم برای اجرایی شدن قرارداد «گس-گلشایبان» در کنار دربار قرار گرفت و تلاش خود را به اعمال نفوذ فعال در انتخابات مجلس شانزدهم با هدف خالی کردن مجلس از نمایندگان مخالف معطوف کرد و دیکتاتوری دربار، آغاز شد. هدایت این تلاش بر

دولت خود پرداخت می‌کرد هم کمتر بود. سال ۱۳۱۱، «پهلوی اول» اقدام به لغو یکجانبه «قرارداد داریسی» کرد. انگلیسی‌ها که بنا نداشتند با نیروی وفادار خود معارضا داشته باشند و از سوئی نگرانی‌های جدی‌تری در اروپای درگیر با «بحران اقتصادی ۱۹۳۰» و «آلمان برخاسته از خاکسترهای جنگ نخست جهانی» داشتند، پس از کشمکش کوتاهی، اقدام به تنظیم قرارداد جدیدی کردند (معاهده ۱۹۳۳). جالب اینکه در قرارداد جدید هم سهم ایران مبلغ چشمگیری نبود، ضمن آنکه تعهداتی از قبیل فروش نفت ارزان به نیروی دریایی انگلستان بر تارخا می‌انگیزان می‌افزود. در سایه دیکتاتوری رضاخان، مجلس و دولت درست‌درمانی هم در کار نبود که مطالبات ملی ایرانیان را به صورت کامل دنبال کنند.

شهریور ۱۳۲۰، «پهلوی اول» با هجوم متفقین به خاک ایران ساقط شد و از کشور گریخت. حالا کشور نه فقط حوزه استحفاظی انگلستان که منطقه تحت نفوذ آمریکا و شوروی هم بود و طبیعی است شرکای جدید، سهم خود را طلب کنند.

نیمه دوم سال ۱۳۲۲، نمایندگان شرکت‌های نفتی آمریکا برای مذاکره دربراه حوزه‌های نفتی خارج از محدوده شرکت نفت انگلیس وارد ایران شدند. یک سال بعد هم نماینده شوروی به ایران آمد و درخواست امتیاز نفت شمال را کرد.

در این مقطع مجلس ایران، پس از ۷ دوره خفقان کامل و حاکمیت اکثریت انتصابی از سوسی پهلوی، نخستین انتخابات نسبتاً آزاد را تجربه کرد و اقلیتی از مجلس چهاردهم (که دکتر محمد مصدق نیز در میان آن بود) ۱۱ آذر ۱۳۲۳ طرح منع واگذاری امتیاز نفت ایران به بیگانگان را تسلیم مجلس کرد که در همان روز تصویب شد. ضمناً همین مجلس، قانونی را تصویب کرد که دوره بعد انتخابات (مجلس پانزدهم)، پس از خروج خود را وارد مرحله تازه‌ای از احتضار کند. اختلافات داخلی صهیونیست‌ها از رأس حکومت گرفته تا قاعده جامعه به قدری عمیق است که عالی‌ترین مقام سیاسی یا «شئی مدینات» (رئیس رژیم) صریحاً از غیور عادلانه و اسرائیلی - اسرائیلی بیم داده است. نافرمانی دامنه‌دار نظامیان اسرائیلی در هفته‌های اخیر، پدیده‌ای بی‌سابقه برای رژیم است که اساساً تا امروز حکم یک پادگان بزرگ دست‌نشانده غرب در خاورمیانه را داشته است. این معضل می‌تواند معادل همان بلایی باشد که ایپود باراک، یکی از نخست‌وزیران نظامی پیشین رژیم، چندین پیش در کنفرانس امنیتی هر تریلیا پیش‌بینی کرده بود که در دهه هشتم موجودیت رژیم به اصطلاح عربی، دامن آن را همانند حکومت‌های یهودی پیشین تاریخ خواهد گرفت. پنجشنبه گذشته، در پی تشدید اعتراضات وسیع نخبگان و عموم جامعه صهیونیست‌ها علیه طرح اصلاحات قضایی، کابینه تندرو به ریاست بنیامین نتانیاو، صدها نفر از نیروهای ذخیره ارتش عبری اعلام کردند خدمت

یادداشت

محمدعلی صفدی: «هلی شدن صنعت نفت» بدون تردید یکی از بزرگ‌ترین دستاوردهای ملت ایران طی روایتی با برقدرت‌ها در تاریخ معاصر است اما به ۳ علت، این تجربه تاریخی کمتر مورد توجه قرار دارد. اول اینکه

فاصله زمانی ما با این اتفاق روزبه‌روز بیشتر می‌شود. دوم سالگشت حادثه مزبور، در آخرین روز هر سال قرار دارد و آیین‌های پاسداشت و نمادخوانی، در سایه سنگین سال شایدم مهم‌ترین علت را باید در رقابت کهنه و ناجوانمردانه میان طیف‌های مذهبی ایران و قشری از سیاست‌پو که خود را ملی‌گرا معرفی می‌کنند جست‌وجو کرد. ملی‌گرایان طی ربع قرن پس از ملی شدن صنعت نفت، با نفی هر تأثیری از سوی فعالان مذهبی در این پرونده، خود را تنها میدان‌داران «نهضت‌نفت» جا زدند و برای آن میان به نام‌هایی که ملی‌گرایان و غیرمذهبی‌ها پرچم آن را در دست داشتند، عنایت کمتری نشان دادند. بنا دارم در هفتادو دومین سالگشت به سرانجام رسیدن نهضت نفت، مروری گذرا داشته باشم بر سرفصل‌های آن.

سال ۱۲۸۰ خورشیدی، «ویلیام ناکس داریسی» طی قراردادی با دولت ایران، به مدت ۶۰ سال حق انحصاری برای جست‌وجو و بهره‌برداری از منابع نفت و گاز طبیعی را در مساحتی معادل سه‌چهارم کل کشور دریافت کرد. نحوه محاسبه سهم ایران از منابع کشف شده توسط انگلیسی‌ها به شکل حیرت‌انگیزی غیرعادلانه و حتی احمقانه بود. مثلاً سال ۱۳۱۰، انگلیسی‌ها حدود ۳ میلیون لیره سود خالص را اعلام کردند که با فرض صحت ادعا، سهم ایران ۳۳۶ هزار لیره می‌شد. این مبلغ حتی از مالیاتی که شرکت انگلیسی بابت این درآمد به

محمدعلی صفدی: «هلی شدن صنعت نفت» بدون تردید یکی از بزرگ‌ترین دستاوردهای ملت ایران طی روایتی با برقدرت‌ها در تاریخ معاصر است اما به ۳ علت، این تجربه تاریخی کمتر مورد توجه قرار دارد. اول اینکه

نگاه

تشکیل قدرت جدید دریایی با محوریت ایران

مهین بختیاری: چهارمین رزمایش مشترک دریایی ایران، چین و روسیه در شمال اقیانوس هند آغاز شده و طی چند مرحله، یگان‌های دریایی ۳ کشور

به انجام عملیات‌های مشترک دریایی و مقابله با تهدیدات خواهند پرداخت.

جمهوری اسلامی ایران یکی از مهم‌ترین کشورهای حوزه اقیانوس هند است که از طریق سواحل مکران به آب‌های اقیانوسی در جنوب وصل می‌شود.

این منطقه برای کشورهای نظیر چین و روسیه نیز اهمیت زیادی دارد و همین مساله موجب شده آنها طی سال‌های اخیر به صورت ملابوم به حضور در این رزمایش با محوریت نیروهای دریایی کشورمان مبادرت ورزند.

نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران از سال ۸۸ با اعزام مداوم ناوگروه‌های خود به مناطق مختلف جهان که تعداد آنها به نزدیک ۹۰ ناوگروه رسیده، یکی از مهم‌ترین نقش‌آفرینان در این مناطق ویژه در شمال اقیانوس هند است که حوزه مأموریتی اصلی نداجا نیز محسوب می‌شود.

با این حال، نیروی دریایی سپاه نیز در سال‌های اخیر با تجهیز به شناورهای اقیانوس‌پیما، حضور در این منطقه را در دستور کار خود دارد تا توانمندی‌های دریایی کشور از خلیج فارس به منطقه مهم شمال اقیانوس هند نیز سرریز شود.

حضور ۲ قدرت مهم شرق (روسیه و چین) در این رزمایش مشترک بویژه در سال‌های اخیر از اهمیت زیادی برخوردار است. بویژه پس از جنگ روسیه و اوکراین و اخباری که پیرامون همکاری‌های این ۳ کشور با هم در حوزه‌های فناوریانه و نظامی شنیده می‌شود.

جمهوری اسلامی ایران برنامه خرید تجهیزات مدرن نظامی نظیر جنگنده‌های سوخو ۲۵ و انواع بالگردهای نظامی از روسیه را در دستور کار دارد و چین نیز این روزها به یکی از مهم‌ترین بازرگان جهانی در منطقه تبدیل شده است.

احیای روابط دو جانبه ایران و عربستان با واسطت چین نیز از جمله اقدامات مهمی بود که در روزهای اخیر به سرخط مهم اخبار تبدیل شده است. افزایش روابط ایران با کشورهای شرق نظیر روسیه و چین بویژه پس از بدعهدی‌ها و دشمنی‌های چند باره آمریکا و کشورهای اروپایی، بویژه پس از ماجرای برجام و خروج آمریکا از این تعهدات و بدقولی اروپا در انجام تعهدات خود، به این معناست که ایران حاضر نیست همه منافع خود را در تعامل با این کشورها تعریف کند.

ادامه در صفحه ۶

اسحاق هرتز، رئیس رژیم اشغالگر عصر چهارشنبه در یک سخنرانی عمومی درباره وقوع عملیات مجدد در شمال سرزمین‌های اشغالی گفت: «این رخداد بی‌انگیز تشخیص دقیق دشمنان ما درباره از هم پاشیدگی و بحران اسرائیل است» وی تأکید کرد اسرائیل بر سر یک دوراهی قرار دارد و یا یک بحران تاریخی دست و پنجه نرم می‌کند. سپس به نخست‌وزیر و قوه مجریه توصیه کرد از اصلاح نظام قضایی پیشنهادی صرف‌نظر کرده و در چارچوب وفاق اجتماعی حرکت کنند. هرتز گفت که نهایت تعارف را با صهیونیست‌ها کنار گذاشت و «گس» که فکر می‌کند ما از جنگ داخلی دور هستیم، اشتباهی می‌کند». او ۲ روز جوتو نیز در اوج اعتراضات عمومی اعتراف کرده بود: «ها در سخت‌ترین لحظات تاریخ اسرائیل زندگی می‌کنیم، همه از عمق وجود خود می‌دانیم این بحران خطر ساختاری علیه ما محسوب می‌شود».

پیش از او نیز عاموس یادلین، رئیس سابق بخش اطلاعات نظامی (آمان) و رئیس مرکز مطالعات امنیت داخلی رژیم صهیونیستی اعتراف کرده بود حزب‌الله برای نابودی اسرائیل نیازی به موشک‌های نطق‌ن‌ندار «ژرما» از درون در حال فروپاشی هستیم».